

“ALLAH, YÜRÜ YA KULUM, DEDİ”

Aydınlık Dergisi, 22 Aralık 2002

Yıldırım Koç

Avrupa devlet ve hükümet başkanları zirvesi (Avrupa Birliği Kopenhag Zirvesi) 12-13 Aralık 2002 günleri yapıldı. Çıkan karar fiyaskodur. Kararın 19. maddesi şöyledir:

“Birlik, Türkiye’yi reform sürecini enerjik bir biçimde sürdürmesi konusunda teşvik etmektedir. Eğer Avrupa Birliği Konseyi, Komisyon’un raporu ve tavsiyesi temelinde, 2004 Aralık’ında, Türkiye’nin Kopenhag siyasal kriterlerini yerine getirdiğine karar verirse, Avrupa Birliği, Türkiye ile gecikmeksizin katılım görüşmelerini başlatacaktır.”

Bildiğimiz ve çeşitli kereler yazdığımız gerçekleşti. Avrupa Birliği, yalnızca 2004 yılı Aralık ayında bir değerlendirme yapmayı vaad ediyor (“review date”). Bunun karşılığında her yılın son aylarında yayımladığı ilerleme raporlarının gereklerinin yerine getirilmesini istiyor. 13 Aralık 2002 kararında, ayrıca, “gümrük birliği genişletilmeli ve derinleştirilmelidir” diyor.

Bu ne demek? (1) Bu, Türkiye’nin 15 AB ülkesi ile olan gümrük birliği ilişkisinin artık 25 ülkeyi içermesi için gereken çalışmaların yapılması, demek. (2) Bu, tarım ürünlerinin de gümrük birliği kapsamına alınması, AB tarım ürünü fazlalarının piyasalarımızı istila etmesi, Türkiye’nin tarım ürünü ihracatının ise tarife dışı engellerle büyük ölçüde engellenmesi demek. Fındığımızın, biberimizin başına gelenler bu tarife dışı engellerin örnekleridir.

AB’nin kararında yer alan siyasal kriterler ne?

Avrupa Birliği Komisyonu’nun Türkiye 2002 İlerleme Raporu’nda bazı başlıklar şöyledir:

B. Üyelik Kriterleri

1. Geliştirilmiş Siyasal Diyalog ve Siyasal Kriterler
Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü
İnsan Hakları ve Azınlıkların Korunması
Kıbrıs
Sınır Uyuşmazlıklarının Barışçıl Çözümü

AB, Ermeni soykırım iddiaları, irticacı cumhuriyet düşmanlarının ve bölücülüğün desteklenmesi, Patrikhane, Heybeliada Ruhban Okulu, IMF programlarının uygulanması, Kıbrıs ve Ege konularındaki taleplerini ısrarla ve kararlı bir biçimde sürdürüyor.

Avrupa Birliği, yüzyılların sömürgeci gelenekleriyle, niyetini açık açık söylüyor; Kayseri pazarlığına yanaşmıyor; gücü yansıtmayan delikanlılık tavırlarından etkilenmiyor. Avrupalıları bir parça tanıyan biri olarak, bu süreçten çok keyif aldıklarını ve (genellikle bizdeki kahkaha patlatma alışkanlıkları olmadığından) alaycı bir biçimde gülümsediklerini de tahmin ediyorum.

Yıllardır kriz yaşayan ülkemizde biri bir arkadaşına rastlayınca, “işler nasıl?” diye sormuş. Arkadaşı, “Allah, yürü ya kulum, dedi” diye yanıt vermiş. Soruyu soran, “keyifler yerinde o zaman” deyince, arkadaşının yanıtı şöyle olmuş: “Keyif ne gezer; işler öyle kötü ki, borçları ödeyebilmek için arabamı sattım, artık yürüyorum.”

“AB ile ilişkiler nasıl?” diye sorulduğunda bazı kişilerin verdiği ve ilk bakışta “olumlu” gibi gözükten yanıtlar, fıkradaki garibanın “Allah, yürü ya kulum, dedi” sözlerine benziyor.